

skulde kunne frigjøre sig for denne Byrde. Vi vide jo Alle meget vel, hvorledes Tienden i sin Tid opstod, og at der var en vis Klasse af Eiendomsbesiddere, der negtede at svare Tiende, hvorfor den alene blev paalagt Bondejorden. Men nu kan man ganske vist ikke komme tilbage herfra; thi man kan ikke gøre en begaaet Uret god igjen ved at føie en ny Uret til. Det er saaledes ganske sikkert, at Tienden er en Byrde, der paahviler det tiendeydende Hartkorn. Men det ærede Medlem maa tillige tro mig, at det er en Byrde, som ikke gjør noget heldigt Indtryk. Der er nemlig mange Brugere af tiendeydende Hartkorn, som maa svare langt mere i Tiende, end hvad alle de Skatter tilsammen udgjøre, som de svare enten til Staten eller Kommunen. Jeg har bestandig haft det Haab, at det engang maatte komme dertil, at enhver Tonde Hartkorn i Danmark var lige høit beskattet, jeg veed, at der er mange tiendeydende Eiendomsbesiddere, der ogsaa stræbe hen dertil, og som derfor ligeledes ville vedblive at stræbe hen til at naa det Maal, efterhaanden at faa sig frigjort for den Byrde, der gennem Tienden hviler paa deres Eiendomme. Det var nærmest ifølge denne Betragtning, at jeg før talte om Tiendens Afløsning som Noget, jeg vilde anse for saare heldigt, og som Noget, hvortil det er mit Haab, at man engang vil komme. Men jeg maa paa den anden Side være enig med den høitærede Minister i, at det lige saa godt kan komme, uagtet den heromhandlede Indtægt ikke indbrages i Statskassen, ja, jeg vil endogsaa tilstaa, at det maatte da lettere vil komme. Det kan nemlig vel tænkes, at Rigsdagen, naar de nævnte Midler først engang ere indbragne i Statskassen, vil synes, at der deri høves et udmærket Aktiv, som man bør holde fast paa. Naar jeg derfor før udtalte mig, som jeg gjorde, da var det, fordi det forekom mig, at nogle Medlemmer havde taget et vel stærkt Anstød af, at der i Lovforslaget var indsat en lille Bestemmelse om, at Tiendeforholdet skulde ordnes 3 Aar efter, at den her foreslaaede Lov var traadt i Kraft. Fra mit Standpunkt kunde dette nemlig, som sagt, ikke vække noget Anstød, da jeg nu en-

gang har den Overbevisning, at det vilde være heldigt at komme til en Ordning af Forholdet, hvorefter enhver Tiendeyder, naar det var ham muligt, kunde frigjøre sin Eiendom for den omhandlede Byrde.

Floug: Jeg beder det ærede Medlem, som nu satte sig, være forsikret om, at jeg paa ingen mulig Maade enten har mistænkt eller villet sigte ham for, at han vilde afløse Tienden paa nogen uretfærdig Maade. Jeg tog blot for Ordet, for at gjøre opmærksom paa, at en Afløsning kunde ske ligesaa godt, hvis Regjeringens Lovforslag blev til Lov, som i modsat Fald. — Siden jeg har reist mig, vil jeg dog endnu tillade mig at gjøre en Bemærkning til den næstsidste ærede Taler (M. Andersen) angaaende den saakaldte „Kirkenes Eiendomsret“. Jeg tror virkelig ikke, at det lønner Umagen længere at diskutere dette Spørgsmaal. Jeg tror, at Paastanden om Kirkenes Eiendomsret nu baade i Ord og Gjerning og navnlig ogsaa ved det foreliggende Lovforslags Bestemmelser og Behandling har mødt en saa bestemt Modsigelse, at man tør betragte den som død og magtesløs. Jeg har, som flere ærede Medlemmer maatte ville kunne huske fra det gamle Landsstings Tid, altid været enig i, at Kirken ingen Eiendomsret har. Jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem vil indrømme mig, at naar man raader over en Gjenstand, da ligger deri et Bevis for, at man har Eiendomsret til den. Men over alle de Gjenstande, der ere opførte i Finantsloven, raader den lovgivende Magt jo nu, hvad enten de staa opførte som særegne Fonds, eller de kastes ind i den almindelige Statskasse. Dette vil det ærede Medlem ikke kunne negte. Det er jo ikke mere end et Aar siden, at der fra en saadan særlig Stiftelse blev taget en betydelig Sum, som man gav en ganske anden Anvendelse. Jeg behøver kun at nævne Soro Akademi, saa veed det ærede Medlem vistnok god Besked om, hvad det vil sige, at Rigsdagen raader over den Slags Midler. Der foreligger jo ogsaa iaar til tredie Behandling af Finantslovsforslaget et Forslag, der gaar ud paa at give omtrent 20,000 Rd. af Kom-